

Marga Bruyn-Hundt

Openingswoord van de Koördinator Vrouwenstudies

Ekonomie is in Nederland een mannenwetenschap. Nog geen 10% van de eerstejaars economiestudenten is van het vrouwelijk geslacht, terwijl in de loop van de studie meer vrouwen dan mannen afhaken, zodat van de afgestudeerde economen nog geen 3% vrouw is.¹ Wij zijn er daarom trots op en menen dat het voor de emancipatie van de vrouw van belang is, dat wij in deze mannengemeenschap 'Vrouwenstudies' en een 'Vrouwenoverleg' van de grond hebben gekregen. Over de geschiedenis daarvan wil ik u graag in het kort iets vertellen.

In 1976 wekte de zogenaamde commissie-Grewel alle fakulteiten van de Universiteit van Amsterdam op 'Vrouwenstudies' te starten. De fakulteit wist niet goed raad met de nota-Grewel en vroeg mij, als vrouwelijk lid van het wetenschappelijk personeel, die reeds over dit onderwerp had gepubliceerd, om advies. De fakulteit was toen reeds begonnen met 'Vrouwenstudies', zonder het woord te kennen. In het najaar van 1975 was namelijk, op instigatie van Prof. Driehuis, een studiedag *Vrouw, gezin, economie* georganiseerd.

De emancipatie werd toen, zeker in de economische wetenschap, niet als een serieus onderwerp gezien en het was toen nog veel moeilijker dan nu om deskundige sprekers te vinden. Zo kon het gebeuren dat een van de mannelijke sprekers, tot grote hilariteit van de zaal, zijn persoonlijke emancipatie meende te kunnen bewijzen door te vertellen dat hij iedere avond zijn vrouw hielp bij de afwas. Dat ligt nu wel wat anders: twee van de vijf onderwerpen van deze studiedagen waren eveneens te vinden onder de acht onderwerpen waarover de lijsttrekkers op 7 september op de TV debatteerden.

De fakulteit stelde mij in 1976 aan als koördinator Vrouwenstudies zonder daar formatietechnische konsekwenties aan te verbinden. In

1. CBS Mededelingen nr. 7698, juli 1979.

1979 stelde de fakulteit daarvoor 2/10 formatieplaats ter beschikking.

'Vrouwenstudies' hebben tot doel de economische positie van vrouwen in het algemeen en de positie van de vrouw aan deze fakulteit in het bijzonder, te onderzoeken. In het voorjaar van 1981 werd het 'Vrouwenoverleg' aan de fakulteit gestart ter ondersteuning en begeleiding van 'Vrouwenstudies'. In dit 'Vrouwenoverleg' participeren leden van het wetenschappelijk personeel, van het administratief-technisch personeel en studenten. In het voorjaar van 1982 werd de commissie Vrouwenzaken van de fakulteitsraad geïnstalleerd, die onder andere als taak heeft, een onderzoek te houden naar de mogelijkheden voor het instellen van een 'wubse' werkgroep 'Vrouwenstudies Economie'. In het najaar van 1982 werd de formatieplaats Koördinatie Vrouwenstudies met 0,1 uitgebreid tot 0,3. Tevens krijgt 'Vrouwenstudies' gedurende één jaar de beschikking over een halve formatieplaats wetenschappelijk medewerker en een kandidaatassistent. Het 'Vrouwenoverleg' is van mening dat de bijzondere leerstoel 'Werkgelegenheid' die het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft toegekend aan de Universiteit van Amsterdam, aan deze fakulteit thuishoort.

In de loop van de tijd is het steeds duidelijker geworden dat economische afhankelijkheid een van de belangrijkste voorwaarden is voor de emancipatie van de vrouw en dat er daarom op dit gebied, juist voor de economische wetenschap, een belangrijke taak ligt wat betreft onderzoek en onderwijs.

Het 'Vrouwenoverleg' streeft er naar de economische positie van de vrouw systematisch te integreren in het programma van deze fakulteit, zowel in de propedeutische als in de doktoraalfase. Om dat te realiseren hebben wij nog meer permanente formatieplaatsen nodig. De economische positie van de vrouw heeft zeer veel aspecten die nader moeten worden uitgediept. Om te beginnen dient het onbetaalde werk, dat voor de meeste vrouwen de belangrijkste arbeid is, beter belicht te worden.

Wat zijn de primaire arbeidsvoorwaarden van de huisvrouw, welke sociale zekerheid brengt dit onbetaalde werk met zich mee, welk pensioen levert het op of is het misschien zo dat in de pensioenregels stilzwijgend wordt verondersteld dat de huisvrouw haar huishoudelijk werk blijft doen tot ze er arbeidsongeschikt of dood bij neervalt? Wat is de betekenis van dit onbetaalde werk voor onze welvaart en ons welzijn en voor de economische groei? Heeft onbetaalde arbeid invloed op de conjunctuur of heeft de conjunctuur invloed op de omvang van het onbetaalde werk? Tot zover enkele vragen over het onbetaalde werk, een onderwerp dat volgens tijdgebrek niet in het programma van deze studiedagen is

opgenomen.

Ook wat betreft het betaalde werk hebben wij een keus moeten maken uit de veelheid van onderwerpen. Zo komen de primaire en sekundaire arbeidsvoorwaarden van vrouwelijke werknemers slechts zijdelings ter sprake, de arbeidsvoorwaarden van de meewerkende echtgenoten en zelfstandig werkende vrouwen in het geheel niet. Vrouwenwerkloosheid, de economische betekenis van kinderen, kinderopvang, de problematiek rond deeltijdwerk wordt hier niet behandeld. Wij kunnen u in twee dagen immers niet de stof aanbieden waarmee wij òn in de propedeutische òn in de doktoraalfase een keuze- respektievelijk combinatievak willen vullen. De keuze van onderwerpen voor deze twee dagen is bepaald door aktualiteit en reeds vergaarde kennis.